

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Strad de Dumineci
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Strad de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

La spartul târgului.

În viața politică a țării cu ziua de azi se înstăpânește liniștea. Aleșii poporului se vor reslăși în toate direcțiunile rozetei vânturilor, unii grăbind la munca câmpului, alții refugiindu-se pe la stațiunile climaterice căutând plăceri în viața fără griji dela poalele pădurilor de brad. Ocupațiuni cu mult mai plăcute și nu-i vorbă că la acestea se și pricep mai bine. Las să se mai și recreze că de odihnit au odihnit destul.

Semețul palat dela marginea Dunării încă n'a găzduit atâta pleavă de om ca în sesiunea actuală — și dacă parlamentarismul maghiar s'a ilustrat și în trecut prin un nivel inferior, în sesiunea actuală conglomeratul coaliționist l-a dat de mal. Alături de surugiul Rakowszky am putea înșiră cu risicul de a epuiza contingentul tuturor partidelor maghiare o lungă serie de comedianți de bălcu, de invalizi intelectuali și politicieni de contrabandă, desăvârșind galeria grotescă a faimosului parlament ungar. Și dacă aceasta ilustră tovarășie s'a ținut galopând cu o uimitoare disciplină pe urmele guvernului, e că toți sunt călăuziți de aceeași nesaționasă pccfă de favoruri, funcții grase și alte căpățuiele rentabile; deopotrivă lihniți după mila lui.

Încă n'a fost guvern în țara asta care să-și stăpânească atât de absolutistic și de necondiționat partidul. Iar dacă totuși e rânduit în cartea vremilor să se spargă odată și tovarășia lor învrâstată, nu controversiile de convingeri politice, nu interesele de

vitalitate ale țării vor săvârși aceasta, ci hămesiala după fotolii, hârjonirile în jurul vreunei bucături mai grase. Iși are însă și țara cuvântul ei de amestec și nu e departe vremea când sătulă și desgustată de atâta parglicărie va rosti osânda definitivă asupra lor. De ocamdată respiră ușorată, că cel puțin pe un restimp de trei luni de zile e la adăpost de gălăgia lor.

Viața parlamentară în vremea din urmă a fost o serie de opintiri și din fiecare opintire și-a luat ființa un proiect de lege. Ca sabia lui Damocles atârna mereu asupra camerei primejdia insuficienței de număr. Ar fi fost de ajuns să se ceară în fiecare ședință odată de două ori constatarea numărului, ca activitatea ei să se zădărnicească și ca vacanțele să fie primejduite. Dar la urma urmelor guvernul totuși ar fi reușit să și stringă numărul necesar de mameluci — și păcat de vremea risipită. La porunca guvernului brutele coaliționiste ar fi votat pe revăzute poate chiar și sentința lor de moarte. Clasică dovadă propunerea deputatului Nagy Gy. referitoare la pensiunea funcționarilor, care s'a strecurat în legea de execuție necontrolată. Un strop de umanitate, al cărui efect însă guvernul a reușit să-l paralizazeze.

În definitiv țara s'a ales cu'n stoc de legi menite să întindă o nouă rețea de norme peste o însemnată parte a ramificațiilor vieții de stat. Că întrucât corespund ele unor necesități reale, întrucât suplinesc lacune și netezesc scăderi în complicatul organism al vieții de stat — se va vădi

în viitorul apropiat. Multe din ele ar fi re-cerut o anchetă minuțioasă și competentă din partea bărbaților cu largi și îndelungate experiențe. Au scăpat controlului public și rămân tot atâtea probleme îngrijorătoare.

Guvernul pozând pe Hercule în munca de curățire a grajdului lui Augias — se laudă prin organele sale cu opera săvârșită. Promite că peste vacanțe se va așterne și mai întezit pe lucru. În ședința dela 22 Septembrie își va prezintă propozițiile referitoare la programul de muncă pentru toamnă. Camera se va ajurnă iarăși pe restimpul cât vor conferența delegațiunile. La începutul lunii Octombrie se va reuni apoi cu forțele odihnite, ca să înceapă lucrările epocale ale reformelor electorale, militare și economice.

O perspectivă de mari și hotărâtoare lupte se deschide deci pentru viitorul politic apropiat. Într'una din ședințele prime de după sfârșitul vacanțelor contele Andrassy va trebui să prezinte în sfârșit proiectele reformelor electorale. Andrassy s'a legătuț cu cuvântul și și-a condiționat portofoliul de acest termen. Reforma electorală e un punctum saliens pentru soarta actualului cabinet. S'au sfidat îndeajuns așteptările țării, s'a făcut prea multă cabală cu chestiunea decât să se mai poată amâna.

Nu știm pe ce principii se va întemeia noua lege și că întrucât va împlini luminata dorință a monarhului, noi însă trebuie să ne strângem și organizăm din vreme toate forțele de cari dispunem, ca să putem înfruntă toate eventualitățile. Se impune o

FOIȚĂ ORIGINALĂ A „TRIBUNEI“.

In fața morții.

De I. Agărbiceanu.

De câteva seri de arândul crâșma de peste drum are neobișnuit de mulți oaspeți. Vin singuraticii țărani, când de pe-o uliță când de pe alta, și prîpiți, aduși puțin înaintea, ca și când i-ar împinge cineva de spate, lunecă în amurgul înserării spre crâșmă.

Trei-patru de beau ceva, ceilalți stau cu coatele de mese, și plecați cu capetele unul spre altul, povestesc în taină. Povestesc de boala domnului Marton, arendașul vechi al unei moșii baronești de aci din sat.

— »Să vezi tu, măi frate Tudore, că asta nu-i lac'asa o boală ce trece, Ci-l o boală împreună cu blăstăm. Și blăstămul acesta n'a venit dela un om oarecare, ci-l dat de Inuși Dumnezeu. De aceea zic eu că nu mai scapă«.

Cel ce vorbi își trase cu degetele mustața mare pe gură, apoi o netezi iar în două părți.

— »Vezi bine că nu mai scapă. Nu vreu cel de pe la curte să spună, dar tot răsuflă câte ceva. Zice că e trei zile n'are somn și tot strigă să prindă, să ducă din'naintea lui pe Todoruț, și-l și pe care l'a bătut odată, de l-s'a și tras moartea de aici. Nevastă-sa privește cu groază la el, la ochii lui holbați și tuiburi, nu vede nimic și-l spune să se liniștească«.

Un român roșcovat, spânatec, se mestecă și el în vorbă.

— »Acum asta-l hotărât că se duce. Ieri au trimis la oraș după popa cel unguresc. Și sluga mână, de numai scăpărau copitele căilor. Abia am apucat să-l întreb cum și ce-l. Dar el m'a aruncat în vânt numai cuvintele aceastea.

— »Mă duc după popa că stăpânul tot vede pe dracu. Să vie să-l facă slujbă«. Orz la găște mă gândeam eu, că popii cei ungurești și așa nu pot depărtă pe ucigă-crucea«.

De aici în colo începeau poveștile cu duhurile necurate. Unii l'au văzut în formă de câne, alții în chip de bivoli, alții ca o pară de foc, ce ardea deasupra casei domnești, fără să aprindă coperișul.

Și nu era seară, când se adunau, să nu știe unul ori altul, istorii nouă. Astfel abia apucau să vină la crâșmă s'audă veștile.

Ziua nu era nimic. Ziua lucrau la câmp, ca ori când înainte. Dar cât ce se apropiă amurgul sării, odată cu răcoarea coborâtă din înălțimile tainice, părea că se lasă de odată în suflete un fior rece, nedeslușit.

Și când sosiau acasă, femeile, le spuneau minunății nouă, așa că în scurtă vreme, neliniștea sătenilor abia-l lăsa să cizeze, — ca să poată ajunge mai în grabă la cărcimă.

El ziceau de mult că omul acela, străinul acela de Marton, care tot străin a rămas între ei, deși a viețuit aici douăzeci și cinci de ani, va trebui să se pomenească odată cu pedeapsa lui Dumnezeu pe cap. Și când văzură mai întâi că nu mai lasă pe holar, răsuflară ușurați, simțind că nu-i bine cu Marton.

Dar când auziră și de aici și de colo, cât chinule și că nu poate să moară, începură să se

îngrijească. Povestind își aduceau aminte de cum a venit el mai întâi aci în sat, și de toate faptele lui, și deși îl vedeau plin de fără de legi, nu le-ar fi părut bine să moară arendașul ca un nelegiuit.

Căci acum știau că popa cel străin adus în goana căilor, n'a putut face nici o ispravă.

Cică îndată ce-a intrat la bolnav și a început să citească, Marton a prins să răcească, să dea din mâni, să-și învârtă ochii. Și popa acela s'a făcut ca păretele la față, și tremurând a ieșit afară.

Hei, și n'ainte cu vre-o câțiva ani când la bătut pe Todoruțu lui Dumitru de l-a lăsat mai mult mort, și l-a zis acesta: »Bine jupâne, acum d'ita pe mine m'al mâncat fript, fără pic de vină, dar să ști că nu va fi popă pe lume care să te deslege de păcate« arendașul a ris cu hohot, și i-a zis: »ce popă, popa-i drac, eu n'am lipsă de popă«.

Au fost în jur oameni cari l'au auzit vorbind astfel, și oamenii aceștia clătinau acum din cap, slobozind odată cu fumul din pipă, câte-o vorbă cobitoare a rău.

Țăranii de aci din sat n'au putut să și deie niciodată seama, ce lege poate fi aceea de care să ține arendașul. Că nu l'a văzut nime făcându și vre-odată cruce, ca să meargă vre odată la biserică, nici pomana. Nu știau nici de unde a venit. Destul că numai cu hainele în spate s'a oprit odată aci în sat la curtea domnească. De atunci s'a apucat de agonisală, și-a strâns atâta de acum ar putea nu numai să țină în arenda moșia asta mare, ci chiar s'o cumpere. Cum s'a strecurat ban cu ban în punga lui, sătenii știau

organizare largă, care să cuprindă toate naționalitățile din țară și toate partidele ce și-au înscris de decenii pe flamura lor idealul sufragului universal. Pretindem cu toții reforme cel puțin atât de liberale ca în Austria. Noul parlament să fie al tuturor popoarelor din țară, nu ca în trecut, numai al claselor privilegiate maghiare. Fiecare element alcătuitor de stat să-și aibă reprezentanții săi în proporția numărului ce reprezintă în populația țării. Nici nu se poate închipui altfel posibilitatea unei schimbări de sistem întru democratizarea țării. De reușita acestei lupte legăm toate nădejzile noastre, toate exigențele noastre de viață națională.

Deputații își vor da seama de importanța acestor vremi într'adevăr istorice și nădăjdum că cu începerea vacanțelor parlamentare își vor transpune terenul lor de activitate în popor. Indemnurile trezite acum doi ani au adormit în multe părți, mizeriile traiului le-au amortit de mult. Apatia a crescut în urma aparenței de zădărniciere a frumosului avânt de atunci. Coboare aleșii lui în satele învăluite de negura neorientării, picure-i în suflet nădejdea de mai bine și împropăteze și ei avântul și devotamentul din rezervoriul de veșnică putere a sufletului românesc. Numai prin muncă neîntreruptă vom ajunge să vedem măcar începuturile unei organizări, căci poporul, pornit pe calea cea bună o va desăvârși apoi singur.

Fuziune sau un nou partid? După o informație senzațională, recenta călătorie a primului ministru Wekerle, la Viena a avut scopul de a pregăti formarea unui nou partid. La toamnă se va forma un nou partid guvernamental. Wekerle a pregătit la curte drumul noului partid care s'ar forma din actuala coaliție cu excluderea partidului popular-catolic. Nu se știe însă dacă noul partid va fi fuziunea celor două mari partide păstrând unul din cele două

programe sau dacă amândouă își vor păstra programul pentru a forma un nou partid pe baza unui nou program.

Orice prieten al moralei politice va aproba această nouă căsătorie, care va da pecetia legitimității concubinajului politic atât de imoral, dintre partidele coaliției la care țara asistă de atâta vreme.

Comisarul guvernului la Karlstadt. Am arătat deunăzi primirea ce s'a făcut banului Rauch la Karlstadt în Croația. Pentru a și răsună, banul a numit acum pe secretarul de minister Georg Horváth comisar din partea guvernului pentru a »pune ordine« în afacerile orașului Karlstadt.

Tratatul cu croații. De un timp încoace se fac între guvern și unul din membrii coaliției croate tratative pentru pregătirea unui compromis măcar provizor. »Pester Lloyd« publică acum textul autentic al propunerilor făcute de croați. Punctele cele mai însemnate ale acestor condiții puse de croați sunt demisiunea imediată a actualului ban Rauch, numirea unui nou ban din rândurile majorității. Chestia limbii oficiale a căilor ferate croate ar trebui rezolvită prin o comisiune numită regnicolară, compusă din unguri și croați. Memoriul croaților mai cere înălturarea abuzurilor săvârșite împotriva caracterului autonom al statului croat, apoi pregătirea unei administrații financiare deosebite a veniturilor Croației de ale Ungariei. În sfârșit se arată punctele din programul viitorului guvern și al viitoare majorități.

Noi membrii în camera magnaților. Monitorul oficial de astăzi publică numirea a doi noi membri în camera magnaților. Cei doi noi magnați sunt deputații Chernel Gyula și Meczner Bé. Cel din urmă reprezintă în cameră cercul Nagyaiád, al doilea Királyhelmecz. Cauza numirii lor nu sunt »număroasele lor marite« pe cari nu le au, ci faptul că partidul kossuthist dorește să aibă în camera magnaților doi reprezentanți, doi »străjeri« ai Ideii kossuthiste. Dacă ei le vor reprezenta și în camera magnaților cu același singurcinosă țecere, ca în camera deputaților, atunci felicităm partidul pentru »succesul« său.

Lupta împotriva unui amendament. Greșala făcută prin votarea amendamentului lui Nagy Gy. conform căruia pensiile funcționarilor nu vor putea fi sechestrate, se va îndrepta prin o schimbare, pe care guvernul plănuiește a o face în camera magnaților. Partidul dizidenților însă nu-l dispus să admită lucrul acesta și ehotărât a combate schimbarea la întoarcerea ei în cameră. S'a vorbit de o nouă obstrucție, care dacă n'ar zădărnici, totuși ar amâna votarea schimbării și deputații ar fi nevoiți să mai prelungească șederea lor în capitală. Firește știrea asta a produs multă indignare printre deputații coaliției. Căci ei nu se călăuzesc după deviza de-a legii cât mai bine, ci cât mai repede.

Lupta unui erou.

În legătură și ca o complectare la portretul dlui maior Sturdza reprodus de noi ieri din »Neamul românesc«, dăm azi din aceeași revistă articolul de mai la vale iscălit de un ofițer anonim.

Inspirat de articolul din »Neamul Românesc« Nr. 71, din 15 Iunie 1908, scriu aceste rânduri, pentru a fixa încă odată cât de mare este lupta eroică a maiorului Sturdza.

Ofițer venit din Germania cu gândul de a introduce instrucția nouă, cu vederi moderne cu desăvârșire, aplicabile pentru războiul de astăzi, în oștirea română, în care constatare micul număr de ofițeri care să lupte într'o direcție sănătoasă, a ținut să fie comandantul companiei elevilor școlii militare de infanterie, pentruca să formeze din tinerii ofițeri elementele cele mai solide ale oștii. Acești tineri ofițeri, venind în contact direct cu trupa, vor instrui la rândul lor, oamenii ce îi au în mână, în același chip. Prin exemplul ce da însuși, de muncă neobosită și răbdare de fier, caută să ne oțalească sufletele nouă, ca și noi să le oțelim pe ale oamenilor ce vom comanda. Și câte exemple frumoase de solul acesta nu avem! Nu pot uita când la apelul de amiază, ne ținea supt umbra castanilor din curtea școlii și ne vorbea părintește și ne da sfaturi pe care mulți nu le mai auzisem dela o a doua persoană; iar el sta supt soare dinaintea noastră tot timpul, care uneori trecea de o oră.

În marșuri pe viscol, pe ploaie torențială, pe noroale mergea în tunică la fel cu elevii săi, pe cari îi lubea și pe fruntea lui nu se vedeă nici o încrețitură. Dimpotrivă, cea mai frumoasă semănătate îi spunea câtă țărle stă în sufletul acestui om, căpitanul Sturdza.

bine. Nu odată se legară cu jurământ feciorii din sat să lăse mirul. Dar bătrânii i-au mulcomit totdeauna: »ca să lăse în plata lui Dumnezeu, ca să nu-și mânjească mâinile cu sânge omenesc«.

De câteori n'a luat Marton pe nedrept până și de unde altul n'ar fi putut scoate nimic, căci nu eră; de câteori nu l-au văzut înfuriat, cu mustața bilană, coloroasă, înbârzoată par'că, cum măsură greșit jugărele de pământ, cum numără banii de plată, ca și când iar îi împărțit la oameni cari nici numără n'ar ști. Și dacă cineva l-se puneă împotrivă, cum sclipeau ochii acela gălbui șterși ca de mătă, cum se înburzoia și mai tare mustața rară, coloroasă.

Oamenii se gândeau că trebuie să aibă o lege tare cănească, ceva așa ca a jldovilor, acest Marton, căci altfel nu-și puteau închipui cum a putut trăi atâta amar de vreme fără să-i pese o singură dată de viața care o duce.

La multe de toate se gândeau în serile acestea oamenii, cari se adunau în cârcimă.

Și din tot ce vorbeau, din tot ce cugetau, răsună pentru ei aceeași convingere ce dă mângâiere oamenilor nenorociți, că răsplata lui Dumnezeu nu întârzie.

Dar într'o seară, în a treia săptămână de chinuri pentru Marton, cei din cârcimă văd că ușa se

deschide deodată, ca împinsă de uragan, și scheletul îmbrăcat în alb al arendașului, îi se arată. Dar numai ce-a privit odată cu ochii lui roșii, cufundați adânc în cap, și tot așa de repede s'a făcut nevăzut.

N'apucară să se desmetecască bine oamenii și ușa se deschide din nou și câteva slugi domnești resar în prag. Gâfâiau să-și verse plămâni și abia întrebă.

— »Stăpânul n'a dat pe aici?

— »S'a arătat așa numai ca o arătare, dar iar s'a dus« zise un moșneg de după masă.

— »Ne a scăpat din casă, bată-i puterile, și lată nu-l mai putem prinde« zise unul din slugi și ștergându-și sudorile cu mâneca cămeșii porniră să-l caute.

De atunci oamenii în sat și afară la câmp nu mai vorbeau decât despre dânsul.

Simțeam că ar trebui să fac și eu ceva să-l liniștesc. Dar eram din puțină vreme cunoscut în sat. Murise preotul locului, și eu dintr'un sat vecin mergeam tot la trei Dămineci să fac slujbă în biserica lor.

Dar într'o Duminică, după ce gat slujba, când ies din biserică o slugă dela curte îmi dă o epistolă. Domna, nevasta lui Marton, mă rugă să merg negreșit până la ei. M'am dus, vezi bine, deși nu eră credincios de al nostru. În cazuri de

acestea nu se întreabă cine are lipsă de un ajutor.

Și ce-am văzut atunci, și ce-am auzit, pot să-ți spun că nu vreau să-ți năvălesc. N'am ajuns să-ți spovedesc, de spovadă nici nu putea fi vorba. Așa dar nu destăinuesc nimic, ce nu s'ar putea destăinui. Vreau numai să-ți spun că am văzut un om rău în tața morții. Acum, oamenii de tot felul am mai văzut eu cum sunt când mor. Oamenii buni și răi. Dar drept e, că n'am văzut pe unul foarte bun, ori pe unul foarte rău. Acum da Marton acesta într'adevăr a trebuit să fie un om foarte rău. Și spre rușinea mea trebuie să-ți spun, că eu n'am fost cine știe ce credincios mare. Preot am fost, mi-am împlinit datorințele, dar treceam destul de ușor peste tot ce aveam de făcut. Vezi, că rămas de tânăr văduv, eu cetisem mult. Și am cetit fără să aleg. Și încet-încet, pe lângă înfrângerea ce mi-a dat-o moartea soției, din scrieri științifice de azi, mi-au venit alte înfrângerii, cu privire la ce învățasem eu despre suflet, și viața sufletească. Ajunsesem aproape să cred că din om, nu mai rămâne nimic după moare. Că ceace numim conștiință, care ne arată existența sufletului, e iac'asa o dedare a minții cu diferite teorii, că este numai un produs al educației, ceacece ni-se spune, și aceeaș cunoaștem noi.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

Măestrul de monumente și pietre de sculptură.

Fabricație proprie din marmură, granit, soynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyszobos, Déva și Bánpatok.

În manevre oboseală îl făceau fericit; când în timpina rezistență, e îndura cu răceală și le lubră, și căuta să ni le puie în evidență ca să lmităm. Treceam un râu prin vad. El descăleca, trecea ca și noi cu picioarele prin apă (care venia până la genunchi), ca să luăm exemplul de a dănsul. Le făcea toate acestea pentru instrucția noastră. Sufărințele le îndura pentru idealul pentru care luptă, având în mintea sa totdeauna cuvintele lui Confucius: »muncesc ca să fiu vrednic de lucrurile cele mai mari, nu ca să ajung la ele».

De o cinste fără cea mai mică pată, de o conștiință în serviciu cum arare ori se vede, acest ofițer era îndrăzneț, mândru că e ostaș și luptă să împănate această mândrie și în elevii săi. Lecțiile sale erau pentru noi censuri de fericire. Ne răpă prin bogăția cunoștințelor sale în toate ramurile activității, prin calitatea supunerilor sale și prin formularea ideilor celor mai sublimă. O vorbă deșartă, care să servească de umplutură, nu debită; nici o căsătorie de cuvinte în frazele sale, de un accent latin în forma sa precisă; acestea ne pătrundeau până în adâncul gândului și al sufletului și ne făceau, la cercetările minuțioase ce le orânduiam, să spunem tot ce aveam pe inimă. Iubitor al adevărului, era cel mai mare vrăjmaș al tănuirilor și minciunilor, pentru care aplică cele mai stricte pedepse. Privia de o potrivă pe fiul generalului ca și pe fiul celui mai sărac. Nu îngăduia nici o intervenire pe căi literarice, și, când un elev se abătea de la recomandările ce făcea în acest sens, da pe față totul înaltea frontului, dojenea pe cel ce se abătuse, și, dacă se repetă cazul, pedepsea.

El însă nu era numai părinte și superior, era și camaradul mai bătrân, fratele mai mare, cum zicea singur, al elevilor săi, cu cari în ore libere petrecea în chipul cel mai plăcut. Atunci vedea discutând pe elev și pe profesorul său, sau cântând împreună o bucată muzicală, sau dansând împreună. Din toate aceste momente, căpitanul făcea studii, iar elevii învățau.

Iubia sămănutele serviciului până în cele mai mici detalii; nu se supăra de greșeli la execuția mișcărilor, căci avea de principiu că »din greșeli învățăm». Astfel fiind, elevul ce era pus la comandă nu se stă, l-se întăria curajul, se simțea stăpân pe situație și se instrua în mod solid. Îndărălnicia în slojba o spulberă numai prin exemplul de muncă ce ne dovedea în împrejurările cele mai grele. Disciplina rațională, din drăgoste și convingere față de superiorii noștri, dela dănsul am învățat-o; de aceea suferim cu mândrie și multă răbdare. Toate imputațiile le primim doar numai pe tema că suntem »sturd-

ziști». Noi, foștii lui elevi, ne simțim fericiți că am avut ocazia de a servi sub comanda sa, și fericirea aceasta o răstrăngem asupra elementelor tinere ale țării ce ne vin în mână spre a le forma.

Nu te uităm, nu te părăsim, iubitu nostru maior, ci luptăm înalte cot la cot, pentru ridicarea nivelului moral și intelectual al țării române. Aplicăm tot ce-am învățat pe băncile școlii, în cadrul puterii noastre, nu uităm niciodată poveștile ce ni s'au dat, și lecțiile scrise după dictarea de pe catedră ne servesc de jaloane în momente de grea cumpănă sau de slăbiciune, jaloane pe drumul ce duce numai la bine.

Pentru toate cele scrise mai sus, și multe altele ce mi scapă acum, din fugă, iubim, adorăm, pe fostul nostru căpitan, și păstrăm pentru dănsul un adevărat cult. Cel ce-l cunosc mă aprobă, cel ce nu-l cunosc mă vor aprobă de sigur numai după ce îl va face cunoștință, și nu se vor lua după gazete, care aduc neorânduirea țării.

Ar trebui ca opinia publică să nu fie formată după urtele rânduri scrise în unele jurnale, ci după roadele reale ce a dat căpitanul, azi maiorul Sturdza muncind eroic în rândurile oștirii române.

Un ofițer.

Din România.

Activitatea »Ligel». Noul comitet central al Ligei Centrale ales în congresul dela Galați, a discutat și stabilit în mai multe ședințe un întreg program de activitate potrivit menirii acestei instituții de a da mijlocul să se afirme cultura românească cât mai mult în toate părțile locuite de neamul nostru.

În ajungerea acestui scop și în aplicarea programului său, Liga are nevoie de sprijinul patriotic al tuturor adevăraților români.

De aceea prima hotărâre a fost de a se face apel la toți cei ce au mai mult dor de luptă pentru cauza culturii naționale spre a forma un mare comitet de propagandă, prin ajutorul cărui idealul acestei instituții să pătrundă până în cea mai ascunsă colibă, unde bate o inimă românească.

Între altele s'a hotărât apoi:

1. Să dea sărbători patriotice, să țină conferințe asupra chestiunii naționale; iar în timpul verii să aranjeze sărbători artistice pe la stațiunile noastre balneare.

2. Să tipărească, cu ajutorul scriitorilor din țară și de peste munți broșuri efine pentru popor.

3. Să editeze un album istoric și o serie de cărți poștale a domnilor români.

Și totuși cât ce găta de tușit începea să mi se desvălule, ca unui duhovnic, neîndemnat de mine. Și tot ce povesteau de ei țărani, acum azi am din gura lui.

Știa că are să moară. De câte ori pomenea cuvântul acesta privea increment în podele, cu ochii turburati, ca un sminit. Puțină putere mai era, într'adevăr în trupul lui, și totuși auzindu-l ce-mi spunea, mă cuprinsese o teamă neînțeleasă. Căci m'am convins deodată, am simțit mai bine, că în omul acela amărat ce stă în fața morții, s'a trezit de odată cineva mai tare decât trupul, care nu l dă pace, care-l acuză faptele până și cele mai neînsemnate. Mi-se părea că cineva predică din trupul acela istovit, predică neîndurat băzându-se pe cele mai aspre și necruțătoare legi de morală.

Îl ascultam și mă gândeam grozav de zgîtat. Așa gânduri repezi, tari, ca atunci n'am avut în toată viața mea. Mă gândeam că de cându-i bolnav omul acesta nime n'a venit să l învețe aceste principii de morală, după cari se judecă acum singur, și pe cari le-a călcat o viață de om, fără să-l pese. De unde dar le știe, și ce putere l-le aduce pe buze?

Și privind la trupul acela chinat, l am văzut de odată cum s'alege nimic de el, iar ceace spune gura aceea strânsă de durere erau principii veșnice, cari nici odată nu vor putea să nu mai fie.

Și stând așa, simții, privind la dănsul, că ceva cu mult mai însemnat ca trupul se ascunde în acest, și că cel ascuns din el îl dictează gurii să zică ceace zice.

Și de-odată mi-s'a făcut lumină. De-odată am înțeles că într'adevăr este conștiință, și că acea-

4. Să la asupra și organizarea serbărilor dela Iași pentru jubileul de 50 de ani al Unirii, aranjând cu ocazia aceasta și o expoziție.

5. Să se ia măsuri ca cu ocazia viitorului congres ce se va ține a Craiova să se poată da serbări artistice, concursuri de muzică, șezători literare, astfel ca congresele ligei să devină Olimpicele neamului românesc.

6. Să deschidă publicului bibliotecă, pentru uzul căreia domnul Iorga dă cea mai mare parte din biblioteca sa proprie.

O răfuială definitivă.

Primum următoarea scrisoare pe care o publicăm întâocmai cu limba și ortografia ei originală:

Onoratel Redacțiunii a »Tribunei« în Arad. Ori cât s'au înăsprit raporturile politice între naționalii și între elementele neîndestulite cu politica clubului naționalităților; — ori cât s'a eșofat »Tribuna« în contra mea, pre care tocmai cu procedura asta m'au gonit dintre cel ce nu se ocupă cu politică, totuși n'ar trebui să ne uităm că suntem români. Dle asta din motivul stirei ce ați lansat-o în numărul de azi, căci aceea minciuna struntată, că eu ori altul dintre profesori am primi contracandidatura, în contra lui Lucașu este și nebazată și ridicolă și perfidă. Eu sub nici o condiție nu primesc nici un felu de candidare. Iar în contra fostului meu profesor și protector numai atunci aș pași cu toată energie, dacă s'ar alia cu socialiștii jidani. Candidatura însă în contra lui tocmai în Beluș n'as primi nici decât. Deși sentimentele în politică nu se iau în socoteală, sunt însă anumite hotare, cari numai acela nu țin sfânte, cari astăzi se ofer în serviciul goviniștilor maghiari, și nefiind primiți devin ziarși în tabăra adversar. În politică nu e infalibilitate, nici fanatism. Toți suntem luptători de principii și tindem la adevăr. Cel ce se declară, că numai principiile lui sunt salutare, e fantast și face partidul său servii rele. Se ne luptăm dar, dar se nu ne murdărim unul pe altul și să nu ne facem unul pe altul imposibili prin ridicuizări perfide. Insa dacă convingerea clubului naționalist este aceea, să mă omoară, de oarece este în interesul neamului românesc, ca eu să fiu nimic moralmente, — bine, mă învolesc. Dacă moartea mea morală este de o lipsă neapărată pentru binele neamului românesc, — fie. La cazul acesta însă, se mi fie permis baremi ce nu se deneagă nici tâlharilor, ca să mă apăr mai înainte de a fi judecat la moarte.

sta nu se formează de învățătură și împrejurări, ci că este dată de cineva, și că tot ea este proba cea dintâi despre existența sufletului nostru.

Atunci m'am încurajat. Atunci am simțit o căldură deosebită și am cercat cu tot prejul să l fac pe Marton să se împace cu Dumnezeu. Dar aradașul simțea un singur chin, vedea un singur lucru: ticăloșia vieții sale. Și chinul acesta era cu mult mai mare, decât ca Marton să se poată gândi și la altceva. Poate că dacă trupul lui era mai tare, să poată duce încă mai multe zile, poate s'ar fi gândit și la pocăință. Căci ceea ce vedea el, era începutul pocăinții. Dar încă în ziua aceea după amiază, trupul se svârcoli pentru cea din urmă oră.

Când m'am întălnit cu sâtenii, n'am putut scapa să nu mă întreb: »Poștilu-s'a părinte?»

— »Asta singur Dumnezeu va ști-o dragii mei« le-am răspuns. Unul însă spuse gândul multora.

— »Ni l teamă părinte că de a murit așa să nu se facă strigol să ne mai chinuie și după ce a murit, că destul l-am răbdat până ce a fost în viață».

Cel ce-mi spuse povestirea aceasta mă întrebă, privind-mă întă.

— »Simți, tu nepoate, să fi slăbit în credință».

— »Nu știu, părinte, nu cred».

— De te l simți că te clătini, mergi undeva unde să poți simți aripa morții ce să apropie. Și crede-mă că te vindeci. Îți spun pe barba mea că te vindeci». Și și netezi barba mare, albă.

»Ramuri«.

Poți să vezi, că astfel eu am intrat la Marton destul de rece. El zăcea în pat gemând cu ochii strânși lăchși, cu buzele vinete, cu umerii obrajiilor împungând prin pielea pământie. Sudorile îi presărau fruntea, ca picuri mari de apă. Părul sur de jumătate oia ud, și perica în care se cufundă acel cap perit era gaibănă de atâta a-sudat.

Când deschise ochii părea de tot liniștit. Nu mă cunoștea și nu știa cine-s. Nu știam cum să încep vorba cu dănsul. În urmă văzându-l că mă privește fix, l-am zis:

— »Locuiesc aici în apropiere și am auzit că ești holnav. Țineam să te văd. Dar, te-aș întreba ceva. Trebuie că ți vine greu să stai cu capul în perina aceea. Pentru ce nu ți-o schimbi?»

El privi rânjind la mine, informându-mă.

— »Cine s'o schimbe?» întrebă el.

— »Cum cine s'o schimbe? Dta ai doară soție».

El se strâmbă urât, se svârcoli, apoi îmi zise iar liniștit:

— »Așa dar și Dta crezi că am soție. Nu, dle, eu cu femeia asta am trăit nelegiuit. Eu n'am avut soție. Eu am fost un blătatmat în toată viața mea. Ce crezi? Eu am lăsat pe oameni să l sărute mâna, chiar și mie mi-au sărutat oamenii năcăjiți mâna! Știi ce însemnează asta?»

Eu privem la el nedumirît.

— »Asta însemnează a ți bate joc de viață», zise el repede, apoi îl prinse o tușă îndelungată. Cândea că are în piept bășici umflute și în gât cimpoale. Șa sunete scotea. Și se svârcolea în pat ca un șarpe pe care l-ai tăiat cu sapa în două. În chinuri de acestea cum îl mai venea omului acestuia să vorbească de nevrednicia lui?

În această apărare n'as doi ce folosesc armele nevrednice de mine, și V'as rugă să nu mă siliți la folosirea modurilor de apărare cari nu se cuvin cauzei ce o servim și D-Voastră și noi »moderații fie care după placul său.

Cer dară desmințirea știrii lansate în mod categoric.

Primiți expresiunea dorinței mele, ca D-zeu se ne de zile mai fericite.

Belus, 1908, 7 Iuliu. Cu stima: Radu Gedeon.

În aceeași zi exact cu scrisoarea de mai sus primim numărul dela 8 Iulie al ziarului »Ungaria« din *Kolozsvár*, cum scrie pe frontispiciul lui, redactat de dr. Grigoriu Moldován. Articolul de fond al acestui număr, intitulat »Mulțămirea noastră« e iscălit de »Gedeon«, identic deci cu autorul scrisorii de mai sus. Reproducem din acest articol următoarele pasagii:

»Toată binecuvântarea lui Dumnezeu să se poartă asupra contelui Apponyi pentru iubirea sa de preoți, pentru osteneala făcută în cauza mântuirii preoților greco-catolici români din mizeria cea nemai-suporabilă în care zăceam noi, uitajii, părăsiții și năcșiții țării acestora!

Cel mai mare binefăcător al poporului român a fost Ludovic Kossuth, care în 1848 a eliberat țărâna de sub jugul feudal și el, deși era protestant, a fost cel dintâiu, care din fondul religiei a ajutat, cât a putut și pe al noștri. Dacă se vor lumina oare când miștile tuturor, nu va fi cașă română, unde nu va fi pusă icoana lui.

Dar al doilea binefăcător al Românilor va rămânea pentru totdeauna contele Apponyi.

E drept, că valorile politice federaliste au despărțit pe mulți dintre preoți de prietenia cu guvernul țării și cu înșăși națiunea politică ungară. E drept și aceea, că mulți dintre preoții români catolici au devenit jefa politizării revoluționare federaliste și cu un zel vrednic de o cauză mai bună s'au nevoit pentru poporul lor. Dar de unde au putut ei să se convingă, că greșesc? Cine s'a adresat către dânsii luminându-i, că un popor maghiar este în primul rând prieten la toate rețele, ci mai vărtos purtarea noastră provocatoare și fără încredere în Maghiari?

Asta e meritul lui Apponyi și trebuie ca mulțămirea neamului nostru românesc să-l petreacă și după moartea sa.

Am publicat scrisoarea de mai sus într'adins în întregime și rugăm pe cetitorii noștri să ne scuze pentru că le oferim această lectură puțin edificatoare.

Sentimentul cel dintâi pe care l-am avut la primirea acestei scrisori a fost mirarea. Ne-am mirat cum Radu Gedeon mai pune un preț pe aceea ce scrie în ziarele românești despre el. Adevăratul renegat nu ține decât la părerile noului neam cărui s'a vândut. Gedeon nu are nici măcar această sinceritate clinică a nepăsării. El vrea să fie bun ungar și să însoțească în același timp în apele naționalismului românesc. Aceasta este ce ne indignează și ne scârbește. Nu este aici vorba de știria ce a prilejuit scrisoarea lui de mai sus. Ea este numai secundară în afacerea asta și dacă Gedeon a vult să protesteze și să o desmințită, pentru ce nu a desmințit-o, și pe același ton de indignare națională în ziarul unguresc din Oradea-mare din care am scos știria noastră, căci eră mai firesc să o desmințită nu la noi ci la izvorul ei.

Dar vezi că de câteori Gedeon scrie prin ziarele ungurești, prin *A kotmány*, prin »Budapesti Hirl.« sau prin »Tiszántul« și nu mai știm la câte ziare ungurești va fi colaborând, el scrie pe alt ton. Acolo este vorba totdeauna de tendințele »antipatriotice, trădătoare, criminale« ale partidului nostru, acolo dânsul se erijază în apărătorul sprig al intereselor ungurești împotriva noastră și nu ne amintim ca el să fi ridicat vre odată cuvântul pentru apărarea unui interes românesc oricât de mic, acolo se vorbește de zdrobirea hidrel daco-românești și de mântuirea națiunii maghiare de urlașă primejdie ce o amenință necontentit din tabăra noastră, și cu deosebire de către acest ziar. Înțelegem deci că Gedeon nu poate avea pentru noi simpatii căci l-am urmărit cu ochii veghetori, pașii și l-am întipărit în frunte ferul roșu al infamiei naționale.

Te crucești de mirare când citești cum Gedeon mai îndrăznește să reclame titlul de român, el care și-a lăpădat până și numele românesc, cumpărându-și unul cu o coroană (căci nu putem socoti numele de Gedeon românesc în forma ungurească în care îl scrie, pe când el ca profesor de românește, știe prea bine că românește s'ar scrie *Ghedeon*.)

Nu de Gedeon nu îl facem onoarea de a te lua nici măcar drept un român »moderat«. Admitem că poate să fie cineva de vederi politice mai »moderate« decât noi și am putea chiar cita pe un dr. E. Babeș pe care l-am combătut, dar l-am combătut cu respectul elementar ce se cuvine omului de bună credință care crede în mod sincer în vederile sale »moderate«. Dar cine scrie astfel cum scrii d-ta în articolul de mai sus, citat din »Ungaria« nu mai poate fi socotit »moderat ci vândut!

Cine este în stare să binecuvinteze pe Apponyi pentru »binefacerile« sale făcute românilor, (și evident că și noua congruă dată preoților uniți va fi în mâinile lui Apponyi un nou mijloc de influență și presiune politică), cine scrie că Ludovic Kossuth a fost cel mai mare binefăcător al poporului nostru, acela nu poate fi un om de bună credință, ci dovedește cea mai adâncă pervertire și lăpădare a tot ce poate fi românesc într'ânsul.

Dacă Gedeon să simte atât de fericit sub binefacerile regimului unguresc, și proslăvește binecuvântând pe Apponyi, Kossuth etc., atunci pentru ce încheie el scrisoarea sa cu dorința ca »Dzeu să ne dea zile mai fericite«?

Dar isprăvim. Credem că pentru oricine e manifestă duplicitatea asta a lui Gedeon, care ar dori să facă servicii detestabile de condă la toponul guvernului unguresc și să pară în același timp bun român pentru a putea trăi între români și dela români.

Gedeon apelează la cruțarea noastră, pentru că suntem români.

I-am ști ferta multe, dacă n'ar invoca motivul acesta, — l-am ierta chiar toate, dacă ni-ar spune cu francheță să-l socotim de ungar, după ce idealul său și așa este Apponyi și Kossuth. Dar să pozeze între noi de român asta nu l-o tolerăm și aici nu cunoaștem nici o cruțare: îl vom isola pe dl Gedeon de toți românii de omenie. Atâta vrem, încolo — să fie sănătos!

Articolul final al dlui Babeș.

Dl Babeș își termină seria de articoli în »Telegraful român«.

Din ea se degajază în mod neîndoios contrastul în care d-sa a ajuns cu sine însuși la care noi l-am advertizat chiar din prima zi când a început intempestiv să propagandă. Nu-i rămâne altceva decât să constate singur aceasta, ceea ce nu ne mirăm că, nu-i prea vine la socoteală. D'aceia în aceeași vreme când își dă seamă de eșecul său complet, el nu abdică încă la nădejdiile sale întemeiate din capul locului nu pe șanse ci pe naivități politice. În politica prevederea este aproape totul, cine altul, afară de dl Babeș, n'a prevăzut acțiunii sale acest sfârșit?

Și cine ar putea spune că această prodigioasă activitate a d-sale a putut aduce vre-un folos — dorit în mod sincer de dl Babeș — cauzei naționale?

Iată ce scrie dl Babeș în ultimul său articol:

Între astfel de împrejurări, cu ce să putem îndupleca noi, propagatorii păcii, poporul nostru, ca să se lase de lupte, să se lase de apărare? Nu ar considera poporul oare, și cu tot dreptul, de trădare de neam intervenția noastră? Nu ne vor vor răspunde oare, că decât o capitulare, e mai bună și mai glorioasă lupta, chiar și dacă nu dă nici cel mai mic rezultat?!

Lupta lipsită de binecuvântare partea care atacă trebuie deci să o sisteze. Chela păcii e depusă în mâna maghiarimei. Și dacă fie din îngustime de suflet, fie din preocupare politică, maghiarimea întrelasă, acum în ora a douăsprezecea, să facă aceea, fără de ce e cu neputință legarea păcii, — continuarea luptei și toate consecvențele ei au să o apese numai pe ea. Păcatul ei să fie, dacă lucrurile se strică... Tu l'a vreau — George Dandini!

Să nu se minuneze deci nimeni, dacă româniimea neluată astfel în seamă din partea fraților maghiari e stăpânită într'adevăr de sentimente dușmănoase, și să nu se mire nimeni dacă patima lipsită de raționare o mână în brațele dușmanilor. Si nequit flectere superos. — Acheronta movebo.

»Gazeta Transilvaniei« dintru început într'o perfectă armonie de vederi cu noi, ocupându-se în numărul ei de azi cu decesul tragic al partidului moderat observă:

»E într'adevăr o enigmă cum un om inteligent ca avocatul dr. Emil Babeș a putut să se îndrăgească așa de mult de idela creării unui partid moderat român, încât să nu simță, că îmblătind mereu la cuvinte și fraze cu senz și fără senz, cu cale și fără cale în articolul său publicat în »Telegraful Român« asupra acestei teme, căreia îi lipsește azi orice substrat real, riscă numai de a veni numai în contrast cu sine și cu părerile sale însăși și a se face în cele din urmă ridicul«.

Și mai la urmă:

»Spre liniștirea noastră și a multor altora, care n'au înțeles și nu înțeleg procedura lui E. Babeș, vine acum acesta și declară în public că n'are nici o cunoștință despre formarea ori existența unui partid român moderat. Atunci la ce a fost tot sgomotul ce l-a făcut până acum în jurul ideii sale de împăciuire? Dar despre aceasta rămâne cu însuși dl dr. E. Babeș să ne lămurească, dacă poate.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșafa feței, piștruiile, petele de ficat ștoate necurățeniile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Iulie n. 1908.

— **Sturdza și Aehrenthal.** Primul ministru al României dnul Sturdza va merge în curând la Karlsbad, unde se va întâlni cu baronul Aehrenthal ministru de externe austro-ungar. În cercurile politice se crede că cu ocaziunea întrevederii cei doi miniștri vor trata chestiuni de politică comercială.

— **Reglementarea unui protopop român.** Ziarele ungurești aduc cu bucurie vestea că consiliul administrativ al orașului Odorhei (Sz. Udvarhely) a »reglementat« pe protopopul român Dimitriu Moldovan pentru purtarea sa nepatriotică. Dl. Moldovan nu și-a făcut decât datoria. La examenele școlii normale de stat din Odorhei el a protestat împotriva faptului că elevii ortodoxi se examinează din religie în limba ungurească, deci împotriva unei ilegalități patente. Din pricina asta examenele au fost suspendate. Revizorul școlar a făcut imediat asupra acestui incident raport către consiliul administrativ al comitatului. În ședința sa consiliul administrativ a luat raportul la cunoștință aprobând procedura revizorului. Membrii *Ugron Zoltán* și *Mezey Odön* au protestat indignați împotriva acestui »exces naționalist« iar protopopul *greco-catolic Sándor István* (nu-l putem scrie românește pe un om cu fapte atât de ungurești) a scris un articol în fișuca locală osândind fapta dlui Moldovan.

Nădăjduim că consistorul din Sibiu va și să apere pe subalternii săi cari nu și fac decât datoria impusă de lege. Cât pentru *Sándor*, îl felicităm că i-a sosit în sfârșit prilejul de sigur de mult așteptat de a și câștiga merite patriotice și de-a-se impune atențiunii binevoitoare a acelor dela cârmă. Îl recomandăm însă călduros și atențiunii binevoitoare a ven. consistor din Blaj unde, credem, fapta lui va fi altfel judecată.

— **Punerea pietrii fundamentale a bisericii din Sârbova.** Ni se scrie: În 15 Iunie s'a pus peatra fundamentală a bisericii noi ce se zidește în Sârbova. Actul s'a făcut cu o deosebită solemnitate. A celebrat părintele protopop *Ioan Pepa*, roșind cu acest prilej o prea frumoasă cuvântare. Între participanți au fost și mulți străini.

Poporul aduce cu însuflețire jertfă pentru biserică, preotul însă și învățătorul precum aflăm nu sunt la înalțimea chemării lor.

— **Examenul de gimnastică al școlii secundare din Brașov.** Examenul de gimnastică al elevilor de la școlii secundare din Brașov, ținut luni după amiază în curtea gimnasticii sub conducerea dlui prof. Petru Roșca, a oferit publicului numărul o splendidă dovadă despre instrucțiunea bună și pricepută, ce primesc elevii în arta gimnasticii dela dl profesor Roșca.

Terminându-se exercițiile generale, un grup de peste 20 gimnastici a executat la fus și la paralele exerciții, cari de cari mai grele și mai frumoase. Mai mulți elevi au făcut »roata gigantică« înainte și înapoi, apoi »cumpăna« în diferite poziții și alte numeroase exerciții mult admirate, la cari se cere nu numai o atențiune deosebită dar și o încordare supremă a puterilor fizice. Programul au fost călduros aplaudați de publicul asistent.

Terminându-se examenul, părintele dr. V. Safta a exprimat în public mulțumirile forurilor școlare și a publicului dlui profesor P. Roșca, pentru succesul splendid al examenului.

În decursul exercițiilor muzica militară a executat marșuri și arli românești.

— **Se caută medic român.** În comuna Otenbala, cercul Trăscului, comitatul Turda-Arieș, devenind vacant postul de medic cercual, pretura a deschis concurs punând în perspectivă următoarele emolumente: 1200 cor. leasă anuală, 200 cor. bani de cvartir, 200 cor. în cheltuieli de călătorie, 160 cor. dela oficiul montan din Abrud pentru tratamentul minerilor pensionați; locuință gratuită dela societatea minerilor. Cercul constă din șapte comune curat românești și societatea românească promite tot sprijinul unui român care ar dori să ocupe acest post. Peștile în struate conform articolului de lege I din 1883 și XIV din 1876 sunt a se adresa preturei din Trăscău (Torockó) până în 25 Iulie n. inclusive.

— **Școala din Nicula!** Ni se scrie: Duminecă în 5 Iulie st. n. a. c. poporul din Nicula a săvârșit o frumoasă și românească faptă.

Poporul fiind întrebat că fiind acum minimul de salar învățătoresc fixat la 1000 cor., cere vor întregire dela stat? Au răspuns până la cel din urmă sărac, că dela stat nu le trebuie nimic, cu prețul să scurteze din dreptul de propunere a limbii românești.

Este de notat că Nicula e un sat mic românesc, abia peste 600 suflete, cu hotar puțin și cam improductiv, care partea cea mai mare este a proprietarilor din Oherla.

Poporul din Nicula are două mijloace de trai, economia câmpului în timp de vară, iar peste iarnă se ocupă cu neguțătoria de obiecte religioase, icoane, lumini și vesmintele bisericesti etc. din care lasă până acum n'au avut vre-un câștig mare. E nădejde de înființarea unei tovărășii în scopul acesta.

Dacă au putut face Niculenii acest lucru mare pentru școala lor românească — scrie corespondentul — atunci dacă este inimă, poporul prețutindeni își poate salva școala, căci mai săraci ca Niculenii puține sate românești vor fi.

— **Chestia delimitării României și Rusiei.** Chestia delimitării României și Rusiei prin Prut, se discută de mai mulți ani, între ambele țări.

Rușii susțin că hotarul trebuie să fie luat la mijlocul aibiei Prutului, unde a fost în 1812.

Românii susțin că o asemenea frontieră ar rămâne veșnic nehotărâtă, Prutul schimbându și albia mereu și că trebuie luat drept hotar, cursul apei.

Aceeași chestiune s'a ivit între Bulgaria și România și a fost tranșată printr'o convenție specială, hotărându-se ca frontiera, cursul apei. Ambele guverne până la rezolvirea acestei chestiuni, au hotărât a constata mai dinainte printr'o comisiune internațională, care este situația de astăzi a râului, față de situația dela 1812.

Se crede că deosebirile nefiind de o mare însemnătate, rușii se vor hotărî a primi și dârșii ca hotar, cursul apei, cu atât mai mult că hotarul fiind statornicit prin locuri unde va mai curge Prutul, ar fi foarte greu de pârșit și de limitat.

Comisiunea se compune din dl inginer Saligny, însoțit de autoritățile din fiecare localitate, din partea României, iar din partea Rusiei, de către un colonel rus, apoi un altul austriac, însoțit de alte persoane.

Această comisiune trecând ieri pe la Sculeni, a făcut o vizită dnei și dlui Dimitrie Greceanu, la castelul din Stânca unde au luat și ceaiul.

— **Postul de prefect în convictul gr. cat. din Sighet este vacant.** Doritorii a reflecta acel oficiu să și trimită recursele la Tit Bud, vicarul Maramureșului până la 1-a August st. n.

— **Din Focșani la Arad.** Dl Iordănescu directorul liceului »Unirea« din Focșani a adresat unui fruntaș al românilor din Arad o scrisoare arătându-i că prin 2—3 Iulie st. v. d. sa va sosi însoțit de 40 de elevi pentru a vizita orașul nostru și împrejurimile lui. Aplaudăm cu căldură ideea dlui Iordănescu de-a aduce pe elevii săi ca să cunoască aceste locuri și-l asigurăm de buna întimpinare de care va avea parte din partea românilor din Arad.

— **Rectificare.** În numărul nostru de ieri s'a tipărit din greșeală la articolul »Din lupta națio-

nală a altor popoare« că provincia Schleswig-Holstein a fost alipită Prusiei pe urma războiului din anul 1868. Anul acestui război este precum să știe nu 1868 ci 1864 și cititorii vor binevoi a face această rectificare.

— **Monumentul sepulcral al lui Herbert Spencer.** Marele filosof englez avea obiceiul să se mure de frica de moarte a oamenilor. »Frica de moarte — zica el — e absolut nemotivată«. În una din scrierile sale a dezvoltat teza, că muribundul în ora ultimă a conștiinței sale e cuprins de un sentiment plăcut de liniște. El însuși s'a pregătit de moarte cu mult înainte de ai sosi ceasul din urmă. Spencer cu patru ani și trei luni înainte de moarte — scrie Iules Gabe în »Daily Chronicle« — după lungi negocieri și-a comandat monumentul sepulcral la anteprenorul de pompe funebre din Highgate. Spencer i a scris anteprenorului o scrisoare cu amănunte referitoare la construirea monumentului. Până și de semnul monumentului l-a făcut el însuși, indicând exact proporțiile. Monumentul l'a aflat încă în vază și i a satisfăcut pedepiile dorințele. A fost așezat în magazia de monumente sepulcrale din cimier; la moartea savantului a fost pus pe locul, unde își alesese singur lăcașul de vecl, ales și cumpărat de mai înainte. Moșneagul filosof doarme acum în sarcofagul lucrat de el, în partea de miazăzi a înfîrșimului, în vecinătatea iubiilor săi prieten, romancierul G. H. Lawes și soția acestuia George Elliot, care de asemenea s'a făcut nemuritoare prin scrierile sale.

— **Se caută un inginer care construiască un drum de 7—10 km.** Reflectanții să s'adreseze primăriei comunale, Seliște.

— **Balonul dirigibil.** Vesitul aeronaut francez *De la Vault* a scris în revista *Messidor* un înafieșit articol despre aeroplacul contelui Zeppelin, zicând între altele că nemții au întrecut pe francezii în privința experiențelor aeriane. E adevărat că *République* e mai practic, dar balonul lui Zeppelin are în schimb o mulțime de însușiri excelente, în lipsa cărora balonul francez rămâne inferior. Francezii lucrându de succese lor pe acest teren n'au mai stărut după progrese și așa s'au putut întâmpla că nemții i-au luat înainte. Zeppelin încă nu și-a arătat adevărata putere de muncă; principala scădere a balonului sau e că să lasă anevoios la vale, dar toți specialiștii, până și principele Ludovic Salvator e convins că Zeppelin va înălțura-o încurcând și pe aceasta. Contele Zeppelin dispune de o forță extraordinară de muncă și de o inteligență fără seamăn, el e singurul chieșt să rezolve problema balonului dirigibil. A face comparație între balonul lui Zeppelin și între balonul armatei franceze e absurd, tot așa s'ar putea compara automobilul de forța a'or 120 de cai cu bicicleta. Contele Zeppelin la tot cazul își va împlini promisiunea și va parcurge un drum aerian de 24 ore. Aeroplancele franceze sunt mici la extrem și foarte construite după același sistem. Organizatorii armatei ar trebui să procedă cu totul altfel; ar trebui să hotărască anumite condiții și dacă inginerii ar satisface aceste condiții, invenția lor ar trebui cumpărată. Tendința de exagerare se vede lămurit din acest articol, merit să fie un bobârnac la adresa guvernului francez.

— **Apel și rugare!** P. T. Domnii, onoratele oficii parohiale și institute de credit cari au primit colecte pentru adunarea de oferte benevole în scopul renovării bisericii ort. române din Oradea mare Ujváros, sunt prin aceasta rugați a ne înspolă colectele — cu orice rezultat ar fi — până în 1 August n. a. c., ca așa să ne putem da seamă despre rezultatul colectelor întrate. Oradea mare, 6 Iulie 1908. — Comitetul parohial.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femellor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra petrelor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borean cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tónyay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Mișcarea culturală.

Z. Bârsan la Făgăraș. Și anul acesta le-a fost dat făgărașenilor să admire jocul doului și doamnei Bârsan, cari în 5 Iulie n. însoțiti de talentatul tinar C. Calmuschi au dat o foarte bună reprezentațiune teatrală în Făgăraș.

S'a jucat mai întâi comedia într'un act »Bacalaureatul«, în care dna O. Bârsan a predat cu mult talent rolul unei tinere și iscusite bacalaurate, care eră măritată cu un bărbat (perfect interpretat de Z. Bârsan), care habar n'avea de știință. Din această cauză adeseori se certau și în asemenea cazuri ca întotdeauna îl vorbea soțului cu ironie; ba ce e mai mult voegte să se despartă de el. Se schimbă însă situația. Bărbatul se gândește să facă și el o poasă nevastei sale, caută într'un dicționar câteva cuvinte pe cari presupunea că nu le înțelege și începe să o întrebe despre însemnătatea lor. Ea se miră, nu știe să răspundă, și îl ecludă. El o încercă cu cuvinte inventate de el, re mai auzite. Pleasa se sfârșește cu împăcirea tinerei părechii.

Pentru jocul atât de natural și pentru claritatea și limpezimea graiului au fost talentații noștri artiști vin aplaudați.

Foarte bine a jucat în amintita piesă și d-nul Calmuschi.

În pauză dna O. Bârsan a declamat cu voce plăcută și graiu-i limpede două poezii de Gh. Coșbuc. Prima a fost »Regina Ostrogeților« al cărei corținut s'gudulor a f'nut încordată atenția publicului. A doua a fost »Baba dracului«. Dna Bârsan a fost viu aplaudată. A mai declamat în pauză și comicul Calmuschi mai multe poezii, imitând cu o naturalitate perfectă pe țigani pe bețiv, jidan, gârgav, pe o mamă soacră, cât și diferite instrumente muzicale. Aceste declamații au stârnit în public hohote de râs cari nu se mai opreau; iar dl Calmuschi a fost de rețezite ori rechemat pe scenă.

A doua piesă a fost »Cănele și pisica«. Dn Bârsan a jucat de minune rolul tinărului bărbat care credea că soția sa îl înșală cu un presupus domn, care nu era decât o pisică primită dela o matusă a ei și pe care o ținea ascunsă în odala ei ca să nu o vadă bărbatul ei, care ura pisicile. Tot așa credea și ea că o înșală dânsul, care ascundea un câne (fiind vânător pasionat). Adeseori vorbea și el cu cățelușa cu »Ofelia« în odala lui și ea auzindu-l credea că vorbește cu o femeie. Câțiva timp nu dau unul altuia nimic de bănuț despre aceste presupuneri, dar odată certându-se și-au făcut reciproc reproșuri pentru necredință, până se învoiesc să se uite el în camera ei și ea în camera lui spre a se convinge de adevăr. Spre marea lor mirare vede unul o pisică iar celalalt un câne. Se privesc mirați, apoi încep a râde și iarăși se împacă.

Amândoi artiștii au dat și în această piesă dovadă de talentul care le prăvestește un viitor frumos.

Dea Dumnezeu să avem cât mai des ocazie să admira nu numai în comedii ci și în drame.

Inchietăm felicitând pe iubiții noștri artiști pentru distincția ce li-s'a făcut prin angajarea amândurora la Teatrul Național din București. R.

Dela judecătorii.

Ș O judecată umană. Se comunică din Rădăuț: Din cauza secetei care domnește în Bucovina, se simte o mare lipsă de nutreț pentru vite. Câțiva țărani, cari n'aveau nutreț pentru vitele lor, au încercat să-l fure de pe la vecini. Hoții au fost dați judecății și judecătorii i-au achitat pe motivul că nefericiții comiseră furtul dintr'un îndemn la care nu putuseră rezista, văzând că vitele lor mor de foame.

Concert, petreceri.

Tinerimea studiosă din Polana Sibilului are onoarea a vă invita la petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă în 6/19 Iulie în romantica pădure »Staul«. La caz de timp nefavorabil petrecerea se va ținea la hotel Ștaua. Invitații speciale nu se fac.

Economie.

Noua lege execuțională și institutele de bani,

Noua lege execuțională, care precum se știe scutește mica proprietate (unelele agricole indispensabile pentru cultivarea unei moșii de 12 jugh. sunt scutite de sub execuțiune și la moșii sub 12 jugh. se poate sechestra numai usufructul realității) influențază în mod firesc asupra creditului și atinge mai ales interesele institutelor de bani.

Îndeosebi institutele de bani mai mici, cu clientela în preponderanță țărănească și mai ales acelea cari își întemeiau toate operațiunile lor de credit pe paragraful nemiloasei legi execuționale actuale au poate chiar cuvânt să se alarmeze.

Mulțimea de bănci mărunte înfilozate pentru a veni întru ajutorul poporului și a promova spiritul de economie sunt consternate acum că s'a adus o lege care pune la adăpost unelele țăranelor, mica sa moșioară și vacuța copilașilor, cari până aci stăteau sub îngrijirea tutelară a lor și a »jurisconșuților« lor.

Asfel trei bănci ungurești din Balassagyarmat, cari dădeau câte 15—20% dividendă au crezut de bine a lua de pe acum măsuri preventive contra efectelor noii legi. Ele au abzis en mase creditul micilor proprietari, industriașilor și funcționarilor, somându-i să plătească ori să servească cu garanță ipotecară. Firește, de unde să ia micul industriaș, funcționar garanță ipotecară?

Institutele din Balassagyarmat nu s'au mulțumit însă numai cu atât. Ele au ținut să și comunice minunata lor idee și celorlalte institute și așteptăm acum cu curiozitate să vedem »acțiunea« îmbrățișată și de unele institute de ale noastre, întemeiate pe aceleași baze morale ca băncile din Balassagyarmat.

Căci prin noua lege fără îndoială li se csm trage clopotul dividendelor și tantlemelor. Până aci practica era doar asta. Să creditezi la tot nenorocitul. Cât mai multe afaceri numai. Acestea aduc interese câte vrei. Bani nu sunt perduți pentru că cu nemiloasa lege actuală poți trage șapte pei de pe client.

Prea natural că pe lângă astfel de principii comerciale lumea aceasta, »financiară« să se alarmeze la cea mai mică restrângere a bazei de execuție. Pentru că garanța acolo eră: în perina de sub cap și în mălăul de pe masă.

Iată de ce nu ne emoționăm de loc de îngrijorările ce s'aud accentuându-se din partea »financiarilor« la fiecare respântie că va veni un adevărat cataclism că s'a isprăvit cu creditul pentru oamenii săraci că va reapăre usura și mai grozavă, sunt temeri acestea, cari nu ascund decât mahnirea pentru încetarea abuzurilor de o stare de lucruri, care nu mai putea să dănuiască.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 9 Iulie 1908

INCHEEREA la 1 ORA :

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22.64—22.66
Secară pe Oct.	19.10—19.12
Ovăș pe Oct.	16.94—16.95
Cucuruz pe Iulie 1908	14.72—14.74

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 80—25 K. 40 fil.
Din comitatul Albei —	23 > 50—25 > 10 >
De Pesta — — — —	23 > 60—2 > 5 > 20 >
Bănățenesc — — — —	23 > 70—24 > 90 >
De Bacica — — — —	23 > 90—25 > — >
Săcară — — — —	19 > 50—19 > 70 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	14 > 50—14 > 70 >
> de cvalitatea II.	14 > 10—14 > 50 >

Ovăș de	I.	17 > ——17 > 20 >
> >	II.	16 > 40—16 > 80 >
Cucuruz vechiu	— — —	> — — — > — >
> nou	— — —	14 > 70—14 > 90 >

Felurimi.

Descoperire curioasă. În comuna Toti din comitatul Bars, învățătorul a făcut săpături arheologice. Zilele trecute a dat peste rămășițele unui uriaș animal antidiuvian, un fel de rinoceros uriaș. După părerea arheologilor, oasele sunt din terțiară din epoca așa zisă pliocenă, în care timp se crede că s'au rupt munți del Portle de fier și scurs marea care cuprindă șesul ungar. Deci osemintele sunt de acum 150.000 de ani.

Un orașel feminist. Froissy, — orașelul capitală de canton din arondismentul Clermont — care n'are decât 533 locuitori, a fost menit a îmbrățișa idealul sufragetelor. Închipuți-vă de cinci funcțiuni publice, aiurea ocupate numai de bărbați, monopolizate dacă vreți de ei, și anume acelea de factor poștal, distribuitor de telegrame, șef de gară, barbier și pristav al vânzătorilor la mezat, sunt îndeplinite, restul de satisfăcător, de femei.

Cineva și ar zice, că feminismul în a fost dat să prindă rădăcini la Froissy, pe când în alte părți, cu toate manifestațiile șgomotoase ale sufragetelor, are mai puțin scriși de izbândă. Eroare! Aduce împrejurări, foarte firești de altfel și isplite de orice caracter extraordinar, au determinat majoritatea celor cinci femei să îmbrățișeze meseria părinților sau soților decedați.

Dna Dauboin, fa tora, și a moștenit funcția dela mama ei, care la rândul ei a moștenit-o dela soțul decedat. Aceiaș caz pentru pristava orașelului, d-ra Marie Marchandin, care, — e de reținut — are numai 63 ani.

Dintre toate, bărbierita e femele ursuză. Ea s'a opus cu o îndărătnicie rară la cererea unui redactor dela »Petit Journal« de a-l lua instantaneu pentru ziar. În schimb însă, dna Tallifer, șef de gară, a primit în mod binevoitor și l-a dat câteva amănunte din viața ei. Intre altele reținem două: își îndeplinește funcția de unsprezece ani și e superioara soțului ei, care-l șef de tren.

Poșta Redacției.

Brăduț — Nădlac. Articolul era bine scris dar prea verde. Nepublicându-l te am cruțat de cel puțin un an temniță și câteva sute coroane amendă. Vom întrebuița ceea trimise. Scrie ne decâte-ori lupul ar încerca să între în strungă. Salutați frățești.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

DE VÂNZARE!

Se vinde din mână liberă o vie situată admirabil pe dealul Covăsânțului, în extensiune de 3 jughere, din cari peste 2 jughere plantate cu viță de soiuri excelente. Rod bogat și de calitate neîntrecută. În vie o colnă în stare bună, servește de plăcută locuință peste vară.

Informații mai de aproape la redacția »Tribunei«.

„Wällischhof“

sanatoriu

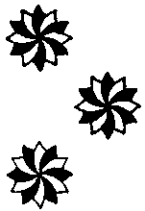
aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, jumătate oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bel Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Un contabil și conducător

se caută pentru

„Prăvălia Românească” din

Vatra-Dorna (Bucovina).

Reflectanții la acest post să se anunțe la directorul prăvăliei până la 15 Iulie 1908, indicând totodată și condițiunile.

Pentru direcțiune:

Dr. Nico Vasiloschi,
președinte.

Cosma Moroșan,
secretar.

AVIZ.

În orașul Karczag, (comitatul Jász-Nagy-Kún-Szolnok) pe linia principală Szolnok-Nagyvárad, cu începutul anului școlastic curinte s'a deschis gimnaziu superior reformat (în anul școlastic curinte se va ține primul examen de maturitate); acest gimnaziu îl recomand călduros în atențiunea preștinților părinți români, cari doresc pe anul școlastic viitor a-și duce băieții lor să-și poată însuși perfect limba maghiară.

Acest gimnaziu superior, pentru elevi români e mai favorabil decât alte gimnazii maghiare de pildă din: Debrecen, Kecskemét, Szarvas și altele, — din motivul, că aici avem biserică gr. or. unde elevii în Duminicile și sărbătorile prescrise de ministrul de culte pot asista la serviciul divin și pot să împărtășească în catechisare regulat, — iar în fine fiindcă în sf. biserică gr. or. de aici serviciile divine să celebrează în limba grecească, — astfel elevii gr. or. ori gr. cath. dela gimnaziul de aici își vor putea însuși într-o câțva și limba grecească, — ceea-ce le vor servi sigur de mare ajutor întru studiarea limbii grecească din gimnaziu.

Deci acei preștinți, părinți, cari doresc a-și înscrie băieții pe anul școlastic 1908/9 aici, sunt rugați a se adresa la subscribul carele la dorință se va îngriji de locuință și vipt corăspunzător fie la vreun profesor fie la familii private.

Karczag, 1 Iunie 1908.

Nicolae Popescu,
paroh gr. or.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Încălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efluiesc imediat și se trimit cu rambursă.

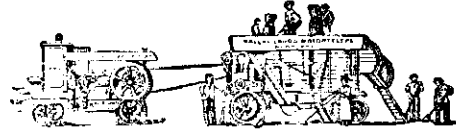
Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904.

Kállai Lajos fabricant de motoare.

BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

Motoarele lui de benzină și treerătoarele cu locomobil de benzină au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicări despre aceste treerătoare cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost din nou decorată cu medalie de aur de stat.

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile preoțești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comandele din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

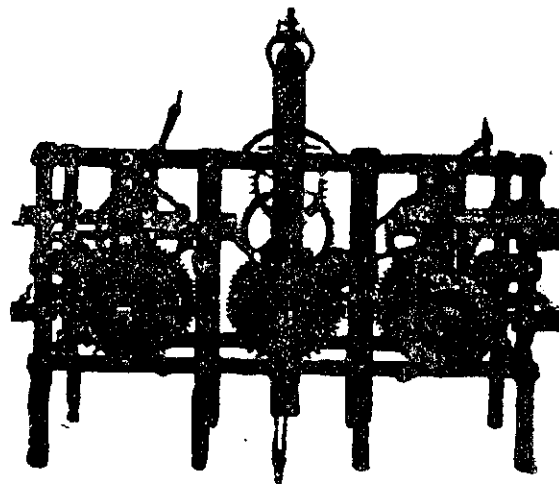

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

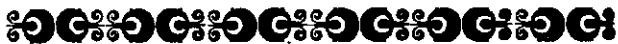

MEZEY DEZSO, ciasornicar de turnuri.

ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de ciasornice de turnuri unde se fabrică ciasornice excelente al căror mecanism a fost premiat la mai multe expoziții, cu roatele principale făcute din metal roșu, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc tragerea ciasornicului și sârma care ține greutatea e din fer ținut provăzută cu suluri de fer și cu șuruburi cari regulează pendula. Mă angajez a arangea ciasornice de turn gata, pe lângă garanție și responsabilitate, despre mergerea exactă a ciasornicelor garantez.

Ministerul Financelor.
Direcțiunea Datoriei Publice și Pensiunilor
Datoria Publică.

Nr. 35196

20 Iunie 1908.

Publicațiune.

A 24-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortisabilă din 1896 împrumutul de 90.000.000 lei se va efectua în ziua de 19 Iulie/1 August 1908, laorele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiunilor stabilite prin regulamentul publicat în «Monitorul Oficial» Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 602.500 în proporția următoare:

30 titluri à	5.000 Lei	150.000
72 » »	2.500 »	180.000
182 » »	1.000 »	182.000
181 » »	500 »	90.500

465 titluri pentru o valoare nominală de Lei 602.500

Publicul este rugat a asista la tragere.

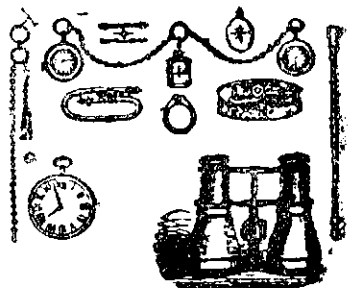
Directorul Datoriei Publice și al Pensiunilor
I. Ionescu.

MACHA.

ciasornicar mechanic și cronometric.

NAGY-BECSKEREK

Recomandă on. public marele lui atelier de reparat ciasornice aranjat corespunzător cerințelor timpului modern, ține în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, pendule și ciasornice cu alarmă (deșteptător), cu prețurile cele mai moderate și pe lângă garanție.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere au cumpărare să se provace că adresa firmei sa cetit-o în Tribuna.

Dubiniewicz Oszkár

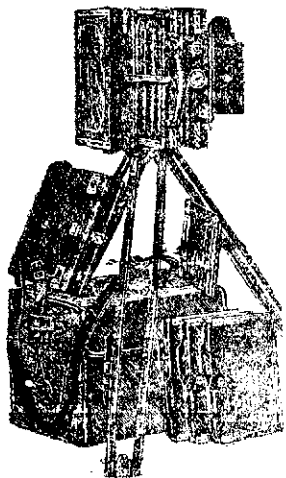
comerciant de articole medicale, chimice și parfumuri.

Cluj, (Kolozsvár) Deák-Ferenc u. 8.

Mare magazin de
mașini de fotografiat
și tot ce se ține de ele.

Obiecte de lemn pentru pirogravură și kerbschnitt.

Aparat de pirogravat
și tot ce se ține de el.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor
de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruziana ul 1.

ZAGREB

Vlaska ul 22.

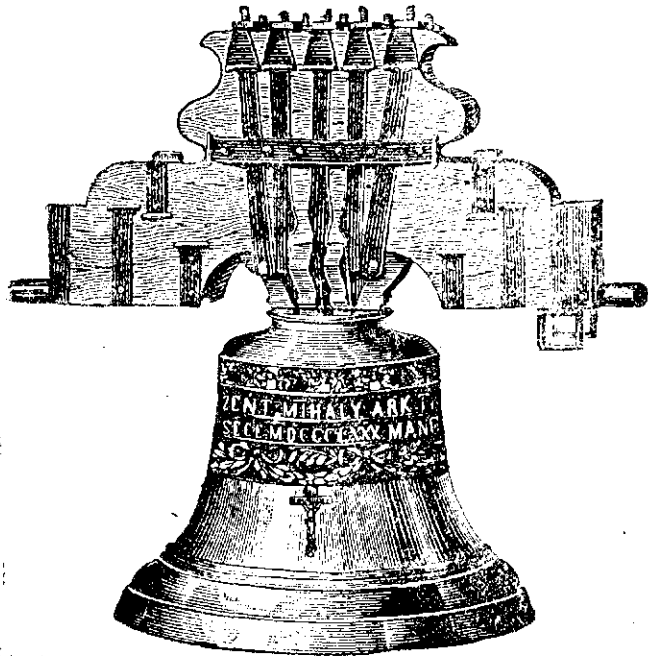

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimis gratuit și porto franco.

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote)
de construcția cea mai nouă cu sul sucitor
în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

PIAȚA DE SUS NR. 168.

Firma aceasta există dela anul 1822 și să bucură de un renume bun; să recomandă deci tuturor comunelor bisericesti pentru

a lifera și repara clopote

de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele să efectueze și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului să primește și în rate.

GROSZ MIKLÓS

primul stabiliment din Timișoara
pentru fabricarea automobilelor,
pentru reparații, emailări și nich.

Temesvár-Józsefváros, str. Eötvös 40 casă proprie.

Fabricație de

automobiluri

pentru transport de
persoane și mărfuri.

Motociclete

sau părțile lor con-

stitutive în prețuri

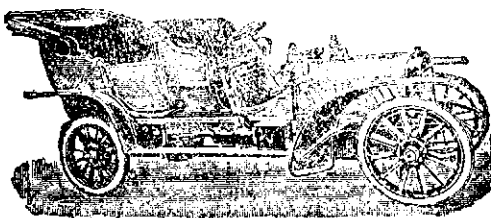
ieftine de concurență.

Preț-curenturi ilustrate stă la dispoziția oricui.

Toate reparațiile atârtoare de specialitatea aceasta să
execută re pede și solid și să socotesc prețuri foarte ieftine.

Telegramele să vor trimite pe adresa:

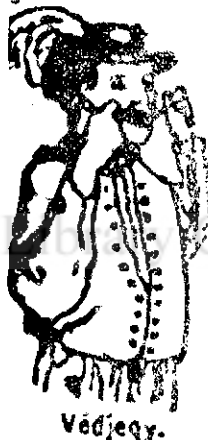
Automobil-Garage Grosz Temesvár.

Grosz Nagy Ferencz,

farma-
cist :: **Debreczen** :: farmacia ::
Arany egyszarvu

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

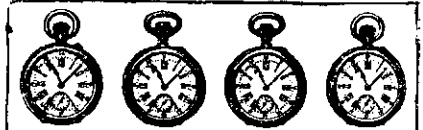
POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin postă
se trimite numai 3 borcane cu
2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu în-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

Unde să cumpere
omul cele mai
bune, mai ieftine
și mai fine oroloage, ivikeri, oche-

**lari, lanțuri de oroloage
din aur, argint și
nichel pentru strapate.**

Atelier mare de reparaț ciasornice în mod
favorabil și punctual, lucrările trimise din pro-
vincie se săvârșesc punctual și repede.

Francisc Rill

SIBIU, str. Cisnădiei Nr. 16.